

Bošnjačko nacionalno vijeće u Republici Srbiji
Bosniac National Council in the Republic of Serbia
Национални савет бошњачке националне мањине

Na osnovu člana 10. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) i člana 14. Statuta Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji broj 54-12/2018 od 08.12.2018. godine, Bošnjačko nacionalno vijeće na 10. sjednici održanoj dana 05.11.2021. godine, donosi

ODLUKU
O USVAJANJU IZVJEŠTAJA O RADU ZAVODA ZA KULTURU SANDŽAČKIH
BOŠNJAKA U REPUBLICI SRBIJI

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o radu Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji broj 944A-18/2021 od 28.10.2021. godine za period od januara do oktobra 2021. godine u obliku kakav je dat u materijalu.

Izvještaj o radu Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji broj 944A-18/2021 od 28.10.2021. godine za period od januara do oktobra 2021. godine je sastavni dio ove odluke.

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Odluku objaviti na zvaničnoj internet stranici Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

U Novom Pazaru, dana 05.11.2021. godine
Broj: 956-09/2021

Predsjednica
Dr. Jasmina Curić

Bošnjačko nacionalno vijeće u Republici Srbiji
Национални савет бошњачке националне мањине

Broj 944A-18/2021

Datum 28.10. 2021 god.

NOVI PAZAR NOVI PAZAR

ZAVOD ZA KULTURU
SANDŽAČKIH BOŠNJAKA
U REPUBLICI SRBIJI

ZAVOD ZA KULTURU SANDŽAČKIH BOŠNJAKA U REPUBLICI SRBIJI

Izvještaj o radu

Novi Pazar, 2021.

ZAVOD ZA KULTURU SANDŽAČKIH BOŠNJAKA U REPUBLICI SRBIJI

Izveštaj o radu
januar - oktobar 2021. godine

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka je ustanova kulture sandžačkih Bošnjaka osnovana Odlukom Bošnjačkog nacionalnog vijeća 20. septembra 2011.godine radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulture pripadnika bošnjačke nacionalne zajednice.

Cilj osnivanja Zavoda je ostvarivanje ravnopravnosti, očuvanje identiteta i razvijanje kulture bošnjačke nacionalne manjine u Republici Srbiji, u skladu sa Ustavom, zakonom i standardima Evropske unije.

Zavod aktivno učestvuje u sprovođenju politike osnivača / Bošnjačkog nacionalnog vijeća, odnosno Izvršnog odbora i drugih organa i odbora Vijeća.

Temeljna programska misija Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka određena Osnivačkim aktom Zavoda sadržana je u sljedećem: rad na stručnim, razvojnim i primijenjenim istraživanjima u oblastima kulture, umjetnosti, zatim rad u oblasti bibliografije i arhivistike, menadžmentu i edukaciji, kao i organizovanju i priređivanju kulturne produkcije sandžačkih Bošnjaka. U skladu sa tim, sve programske aktivnosti tokom 2021. godine doprinose ostvarivanju definisane misije Zavoda.

Zavod ima direktora i tri zaposlena radnika, kao i članove Upravnog i Nadzornog odbora.

Kulturno nasljeđe Bošnjaka jesu sva ona kulturna dobra, materijalna i nematerijalna koja Bošnjaci kao narod smatraju svojim, sa kojim se identifikuju, i koja su važna za njihov identitet na određenom prostoru.

Na osnovu Strategije razvoja kulture sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji, postavljeni su sljedeći ciljevi u oblasti kulturnog naslijeđa sandžačkih Bošnjaka:

- Definisanje kulturnog naslijeđa sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji;
- Zaštita kulturnog naslijeđa;
- Afirmisanje sopstvene kulture i približavanje kulturnog naslijeđa baštinicima.

Zavod je u prethodnom periodu radio na definisanju, popisu, mapiranju i valorizaciji kulturnog naslijeđa sandžačkih Bošnjaka. Poseban fokus je stavljen na materijalna kulturna dobra, odnosno spomenike kulture.

Materijalno kulturno nasljeđe sandžačkih Bošnjaka predstavlja sva materijalna nepokretna i pokretna kulturna dobra koja su Bošnjaci stvarali tokom svoje historije, a nalaze se na teritoriji Sandžaka.

U skladu sa statutom, Zavod će posebno razviti proces istraživanja i obrade onih kulturnih dobara i lokaliteta koji u prethodnom periodu nisu bili obuhvaćeni procesom istraživanja od strane postojećih sličnih institucija a za koje Zavod utvrdi da po svom značaju zaslužuju i trebaju ući u red objekata i lokaliteta od posebnog kulturno-historijskog značaja za sandžačke Bošnjake i samim tim biti uvrštena u listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Srbije.

Upravni odbor Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji je zauzeo stavove i pravce u kom smjeru će se kretati rad Zavoda u 2021.godini:

Zaključci:

1. Uputiti dopis svim opštinama vezano za njihove obaveze prema Zavodu za kulturu sandžačkih Bošnjaka, pozivajući se na zakon;
2. Organizovati posjetu Kuli motrilji. **Kula motrilja je prvi objekat koji se obnavlja u Sandžaku a pripada bošnjačkoj kulturi, u proteklih 30 godina ni jedan objekat bošnjačke kulture nije rađen.**
3. Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka će da radi na projektu za zoniranje, odmah i istovremeno sa svim predloženim aktivnostima; (krenuti supscesivno po gradovima, od Tutina preko NP...)

PROJEKTI:

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji je u 2021. godini radio na izradi više projekata, kojim je konkurisao kod Ministarstva kulture i informisanja, Ministarstva pravde i kod Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave.

1. Projekat „**Interpretacije iz bošnjačke poezije**” su zajednički projekat Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji i Bošnjačkog nacionalnog vijeća. Interpretacije iz bošnjačke poezije su obuhvatile pripremu dva priručnika za nastavnike predmeta „Bosanski jezik i književnost” – jedan priručnik obuhvata usmenu, a drugi pisanu bošnjačku poeziju.
2. Projekat „**Valorizacija i digitalizacija nepokretnog kulturnog naslijeđa Bošnjaka**“ je zajednički projekat Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji. Projekat obuhvata mapiranje, istraživanje, valorizaciju i digitalizaciju bošnjačkog kulturnog dobra u Republici Srbiji, kako bi se stvaranjem jedinstvene baze podataka, shodno Listi kulturnih dobara, kreiranu od strane Bošnjačkog nacionalnog vijeća, doprinijelo jačanju kapaciteta subjekata u kulturi i podstaklo na primjenu novih tehnologija u kulturi.
3. Projekat „**Rekognosciranje i valorizacija stećaka na teritoriji Sandžaka**“ Projekat se odnosi na valorizaciju, dokumentovanje i predstavljanje srednjovekovnih nadgrobnih spomenika – stećaka na teritoriji Sandžaka.
4. Projekat „**Izrada projekata za konzervatorsko-restauratorske radove i održivo korišćenje Stare čaršije u Novom Pazaru**“

1. „INTERPRETACIJE IZ BOŠNJAČKE POEZIJE“

Na osnovu člana 13. Stav 2. Statuta, Zavod ima Sektor za kulturni menadžment, izdavaštvo i informaciono-komunikacione poslove koji se posebno bavi sakupljanjem, prezentacijom i promovisanjem pokretnih kulturnih dobara sandžačkih Bošnjaka.

* Zavod je konkurisao kod Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave sa projektom pokretnog kulturnog dobra pod nazivom „**Interpretacije iz bošnjačke poezije**“ koji se finansira sredstvima budžeta Republike Srbije, po osnovu Konkursa za dodjelu sredstava iz Budžetskog fonda za nacionalne manjine, projekat je odobren i ugovor za realizaciju istog je potpisan 8. septembra 2020. godine.

Projekat „**Interpretacije iz bošnjačke poezije**“ su zajednički projekat Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji. Interpretacije iz bošnjačke poezije su obuhvatile pripremu dva priručnika za nastavnike predmeta „Bosanski jezik i književnost“ – jedan priručnik obuhvata usmenu, a drugi pisanu bošnjačku poeziju.

Priručnici nose naslove: Usmena poezija Bošnjaka i Bošnjačka poezija 20. i 21. stoljeća. Izdavač je Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji, koji je predlagač i nosilac ovoga projekta.

Tokom realizacije projekta sprovedene su aktivnosti istraživanja postojećih nastavnih planova i programa te programa nastave i učenja za predmet bosanski jezik i književnost u osnovnim i srednjim školama u Republici Srbiji. To je podrazumijevalo detaljan uvid kako u same programe, tako i u udžbeničku literaturu, te su samjeravana svaka lekcija u kojoj je neko djelo bošnjačke književnosti bilo obrađeno. Na temelju tog uvida autori su se opredijelili za određene žanrove, odnosno za određena književna djela usmene i autorske poezije. Izbor djela usmene književnosti obuhvatio je samo najznačajnije žanrove: lirska poezija (uspavanka, ljubavna i rodoljubiva), lirsko narativna poezija (balada) i epska pjesma, dok je autorska književnost obuhvatila kanonske pisce bošnjačke poezije 20. i 21. stoljeća. Dobivene informacije o djelima bošnjačke književnosti, koja su zastupljena u postojećim programima, korištene su za prikupljanje književnoteorijske, književnohistorijske i književnokritičke literature. Postojeća nam je literatura omogućila uvid u dosadašnja bavljenja bošnjačkom poezijom, kako usmenom tako i pisanom, te nam i pokazala smjer u kome se naše dalje provođenje ovoga projekta treba usmjeriti. Činjenica da ne postoje cjelovite interpretacije usmene i autorske bošnjačke poezije ukazala nam je na važnost ovoga projekta i na obavezu da konačni proizvod u vidu studije/priručnika mora imati jasnu upotrebnu vrijednost u obrazovnom procesu. Sam postupak oblikovanja interpretativno-metodičkih tekstova zahtijevao je pronalaženje najboljega rješenja da se slojevi značenja koje neki književni tekst sa sobom nosi, što plastičnije prenesu u književnokritički izraz, a koji, opet, neće biti opterećen suvišnom terminologijom i književnoteorijskom aparaturom koja nastavniku može otežati upotrebu priručnika prilikom pripremanja same nastave.

Ovakav zahtjev, koji smo sami pred sebe postavili, proveli smo u stalnim međusobnim konsultacijama, kao i u razgovoru s kolegama s terena, što je u mnogome doprinijelo uspjehosti konačnoga proizvoda.

Sve planirane aktivnosti uspješno su provedene bez značajnijih promjena, u roku. Narativni i finansijski izvještaj je poslat i usvojen od strane Ministarstva bez i jedne sugestije.

Promocija edicije „Interpretacije iz bošnjačke književnosti” autora dr. Nehrudina Rebihića i dr. Seada Šemsovića je održana u okviru programa obilježavanja 21. februara – Dana školstva na bosanskom jeziku u Sandžaku, u prostorijama Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

Promocija edicije „Interpretacije iz bošnjačke književnosti”

EVIDENCIJA PODJELE EDICIJE

1. „Interpretacije iz bošnjačke književnosti – Usmena poezija”, autor prof. dr. Sead Šemsović (1000 komada)
 2. „Interpretacije iz bošnjačke književnosti – Poezija 20. i 21. stoljeća”, autor prof. dr. Nehrudin Rebihić (1000 komada)
1.	Autor prof. dr. Sead Šemsović	20 kompleta
2.	Autor prof. dr. Nehrudin Rebihić	20 kompleta
3.	Promocija u Vijeću, 20. i 21. februar 2021.	90 kompleta
4.	Prijepolje, Brodarevo, Nova Varoš i Priboj (osnovne i srednje škole, biblioteke i predškolske ustanove)	80 kompleta
5.	Sjenica (osnovne i srednje škole, biblioteke i PU)	63 kompleta

6.	Novi Pazar (osnovne i srednje škole, biblioteke i PU)	155 kompleta
7.	Tutin (osnovne i srednje škole, biblioteke i PU)	71 komplet
8.	Biblioteka Univerziteta u Prizrenu	5 kompleta
9.	Biblioteka Univerziteta u Beogradu	5 kompleta
10.	Biblioteka Univerziteta u Kragujevcu	5 kompleta
11.	Biblioteka Univerziteta u Novom Sadu	5 kompleta
12.	Biblioteka Univerziteta u Nišu	5 kompleta

Podjela edicije "Interpretacije iz bošnjačke književnosti"

Pored njegovanja i brige o tradicionalnim vrijednostima, Sektor se bavi i promocijom i afirmacijom savremene kulture i umjetnosti sandžačkih Bošnjaka. Za te potrebe, pored sopstvenih resursa, koriste se i kapaciteti i raspoloživa sredstva strukovnih institucija, pojedinaca, organizacija i ustanova iz zemlje i regiona. Što je svakako i bio slučaj u realizacije ovog projekta.

Podjela edicije "Interpretacije iz bošnjačke književnosti"

1. „VALORIZACIJA I DIGITALIZACIJA NEPOKRETNOG KULTURNOG NASLIJEĐA BOŠNJAKA“

* Zavod je konkurisao kod Ministarstva kulture i informisanja sa projektom „**Valorizacija i digitalizacija nepokretnog kulturnog naslijeđa Bošnjaka**“ na Konkurs radi prikupljanja prijedloga za finansiranje ili sufinansiranje projekata u oblasti savremenog stvaralaštva koji doprinose unaprijeđenju KULTURNIH DJELATNOSTI NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI SRBIJI U 2021. GODINI

„Valorizacija i digitalizacija nepokretnog kulturnog naslijeđa Bošnjaka“ je zajednički projekat Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji.

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji je krovna i koordinaciona institucija osnovana u skladu sa zakonom i pozitivnom praksom, da bi se sistemskim radom na proučavanju, konkretnim projektima, koordinacijom među institucijama kulture, zaštitila i afirmisala bošnjačka kultura u Republici Srbiji. Zavod se, između ostalog, bavi i zaštitom kulturnog naslijeđa Bošnjaka, utvrđenih Listom materijalnih kulturnih dobara značajnih za bošnjačku nacionalnu zajednicu.

Projekat obuhvata mapiranje, istraživanje, valorizaciju i digitalizaciju bošnjačkog kulturnog dobra u Republici Srbiji, kako bi se stvaranjem jedinstvene baze podataka, shodno Listi kulturnih dobara, kreiranu od strane Bošnjačkog nacionalnog vijeća, doprinijelo jačanju kapaciteta subjekata u kulturi i podstaklo na primjenu novih tehnologija u kulturi. Projekat smo precizno i detaljno obrazložili i Ministarstvo kulture i informisanja je podržalo projekat. Projekat obuhvata obradu oko 50 kulturnih dobara značajnih za bošnjačku zajednicu.

Projekat ima dvije faze:

1. kreiranje baze podataka – valorizaciju i digitalizaciju;
2. promocija kulturnog naslijeđa Bošnjaka Sandžaka.

Svaki od spomenika kulture, sa pomenute Liste, biće obrađen kroz arhivsku građu, kako historijske fakte, tekstualne opise, tako i tehničke crteže koji postoje. Za svaki od spomenika će se odraditi evidencioni kartoni, kao valorizacija zatečenog stanja, fotografisanje i ocjenu stanja od strane stručnjaka iz oblasti kulturno-historijskog naslijeđa. Crteži iz arhivske građe će biti digitalizovani, a biće odrađeni i novi crteži postojećeg stanja u elektronskom formatu. Svi prikupljeni arhivski podaci će biti katalogizovani – preneseni u digitalnu formu, uz potrebnu digitalnu restauraciju.

Kada se, kroz odabranu metodologiju, odradi cijela baza podataka sa evidencionim kartonima valorizacije i digitaliziranim objektima, kreće se u drugu fazu projekta – promocije kulturnog naslijeđa. Predviđeno je da se, kroz projekat, kreira posebna veb platforma na kojoj bi svi spomenici kulture bili promovisani, a sva dokumentacija bila

dostupna za dalja istraživanja. Veb platforma nepokretnog kulturnog naslijeđa bi obuhvatila mapu sa lokacijama kulturnih dobara, njihove crteže, zvanične narative, arhivske podatke, kao i podatke o postojećem stanju. Ova faza promocije obuhvatala bi i jednu tribinu, na kojoj bi se predstavio čitav ovaj projekat, ali i ukazala potreba zaštite našeg kulturnog naslijeđa, ali i naš, bošnjački, kulturni identitet. Na tribini će biti upriličeno i predstavljanje štampane monografije kulturnih dobara Bošnjaka u Republici Srbiji.

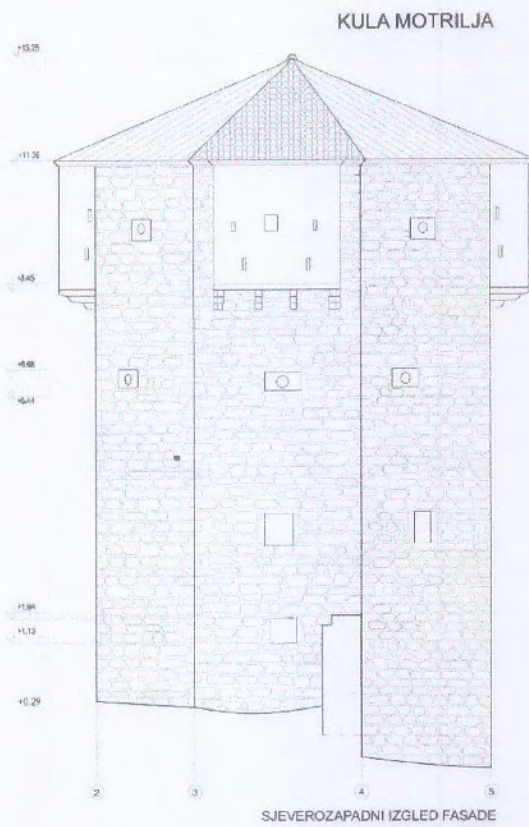
Ovo je prvi korak u istraživanju kulturnih dobara, odnosno naslijeđa Bošnjaka Sandžaka, koji će pomoći upoznavanju direktnih baštinika sa svojim nasljeđem i onih drugih, što će zaustaviti procese devastacije. Sa druge strane tako će omogućiti ujednačavanje saznanja o našem i tuđem. Krajnji korisnici su građani Sandžaka, pripadnici bošnjačke zajednice, kulturni radnici, obrazovne institucije, te turistički radnici koji će raditi na interpretaciji i prezentaciji kulturne baštine Sandžaka, a za potrebe razvoja turizma. Kreirana baza podataka i web platforma će biti na usluzi obrazovnim radnicima, koji će, kroz obrazovanje prezentovati znanje o sopstvenoj kulturi.

Korisnost za kulturu je ta što se valorizacijom i digitalizacijom nepokretnog kulturnog nasleđa, stvara temelj za dalja istraživanja, konzervaciju i zaštitu spomenika kulture, ali baštinjenje kulturnog identiteta. Ustanove kulture koje neguju ovu vrstu kulturnog nasleđa će imati, po prvi put, na jednom mestu, sve podatke o kulturnim dobrima bošnjačke zajednice. Obrazovanje, predstavlja najsigurniju sistemsku brigu o kulturnom nasleđu. Rezultati ovog projekta bi omogućili lakšu interpretaciju radnicima u obrazovanju u školskim sistemima proučavanja i kreirali potpuniju sliku o značaju kulturnog nasleđa. Korisnost za turizam je višestruka.

Predviđene aktivnosti na projektu:

1. Selekcija i priprema građe;
2. Uspostavljanje sistema metapodataka;
3. Valorizacija svakog od objekata pojedinačno – obilazak objekata, fotografisanje, beleške postojećeg stanja;
4. Kreiranje evidencionih kartona kulturnih dobara;
5. Iscrtavanje dvodimenzionalnih crteža odabranih kulturnih dobara;
6. Stvaranje digitalnih dokumenata;
7. Stvaranje, arhiviranje i upravljanje digitalnim objektima;
8. Provera kvaliteta digitalizovane građe;
9. Kreiranje veb platforme;
10. Promocija veb platforme i celog projekta kroz medije;
11. Tribina o značaju kulturnog nasleđa i prezentacija projekta;
12. Štampanje monografije kulturnih dobara Bošnjaka.

Planirano je da se sve aktivnosti završe najkasnije u roku od šest mjeseci i to u periodu od jula do decembra tekuće 2021. godine.

Crtež digitalizacije Kule Motrilje

Fotografija džamije (1764.g.) u selu Gradac (Tutin)

2. „REKOGNISCIRANJE I VALORIZACIJA STEĆAKA NA TERITORIJI SANDŽAKA“

* Zavod je konkurisao kod Ministarstva kulture i informisanja sa projektom „**Rekognisciranje i valorizacija stećaka na teritoriji Sandžaka**“ na Konkurs za finansiranje ili sufinansiranje projekata iz oblasti otkrivanja, prikupljanja, istraživanja, dokumentovanja, proučavanja, vrednovanja, zaštite, očuvanja, predstavljanja, interpretacije, korišćenja i upravljanja ARHEOLOŠKIM NASLIJEĐEM u 2021. godini.

Projekat se odnosi na valorizaciju, dokumentovanje i predstavljanje srednjovekovnih nadgrobnih spomenika – stećaka na teritoriji Sandžaka. Kao jedan od najpoznatijih brendova srednjevekovne kulture, civilizacije i umjetnosti, još neistraženi, za širu javnost i dalje su nepoznati, zauzimaju malo prostora u historiografiji. Zvanični podaci pokazuju da se stećci nalaze na teritoriji Priboja, Prijepolja, Sjenice i Novog Pazara. Projektni tim će evidentirati i mapirati stećke, te prezentovati javnosti istraživanje uz podizanje svijesti o ovim svjedocima historije. Rezultati ovih istraživanja biće prikazani kroz štampani propagandni materijal, fotografije, video zapise, obilježavanje samih lokaliteta, kao i finalno kreiranje veb – platforme gdje Cilj projekta je da se široj javnosti, a pogotovo bošnjačkoj zajednici i kod lokalnog stanovništva, predstavi naučni pristup o historijskim, arheološkim, antropološkim, etnološkim, socijalnim, kulturnim i svim drugim činjenicama i faktima, formira javno mnjenje o stećcima i drugim srednjovjekovnim spomenicima. Saznanje da to nisu spomenici „tamo nekog i tamo nečeg, već nekog mog i moje duše bliskog“ će doprinijeti njihovoj većoj brizi i zaštiti, povratice im smisao i značaj, te očuvanju svih civilizacijskih vrijednosti. Briga, mapiranje, obilježavanje stećaka i planovi aktivnosti o njihovom značaju i zaštiti će druge informisati o postojanju drevnih visokih civilizacija na ovim prostorima. U cilju razvoja kulturnog turizma u ovom dijelu zemlje će biti dodatan i poseban, karakterističan razlog.

Ministarstvo je odgovorilo: „Komisija je utvrdila da je dokumentacija podnosioca uredna i pristigla je u traženom roku. Članovi Komisije su se složili da je ovaj projekat odgovorio na Kriterije za izbor projekata a u skladu sa Uredbom o kriterijima, mjerilima i načinu izbora projekata u kulturi koji se finansiraju i sufinansiraju iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave. **Komisija nije u mogućnosti da podrži realizaciju projekta budući da podnosilac zahtjeva nema status naučne ustanove u skladu sa članom 112. Zakona o kulturnim dobrima, te u skladu sa navedenim nema pravo da vrši arheološka istraživanja.**“

Fotografija stećka u selu Ursule (Sjenica)

Fotografija stećaka u selu Hrta (Prijepolje)

3. „IZRADA PROJEKATA ZA KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKE RADOVE I ODRŽIVO KORIŠĆENJE STARE ČARŠIJE U NOVOM PAZARU“

U skladu sa članom 13. stav 2. Statuta, **Zavod ima Sektor za graditeljsko naslijeđe** koji obuhvata sve poslove vezane za zaštitu i prezentaciju graditeljskog naslijeđa sandžačkih Bošnjaka, koje obuhvata sva nepokretna kulturna dobra koja baštine sandžački Bošnjaci, za koja Zavod, po ustanovljenim kriterijumima, odluči da trebaju biti zaštićena, prema značaju i svojstvima, u skladu sa zakonom i standardima.

Prema značaju, nepokretna kulturna dobra sandžačkih Bošnjaka se razvrstavaju u:

- nepokretna kulturna dobra od izuzetnog značaja i
- nepokretna kulturna dobra od velikog značaja.

Prema svojstvima, nepokretna kulturna dobra sandžačkih Bošnjaka se svrstavaju u:

- spomenike kulture,
- arheološka nalazišta,
- prostorne kulturno-historijske i ambijentalne cjeline,
- znamenita mjesta.

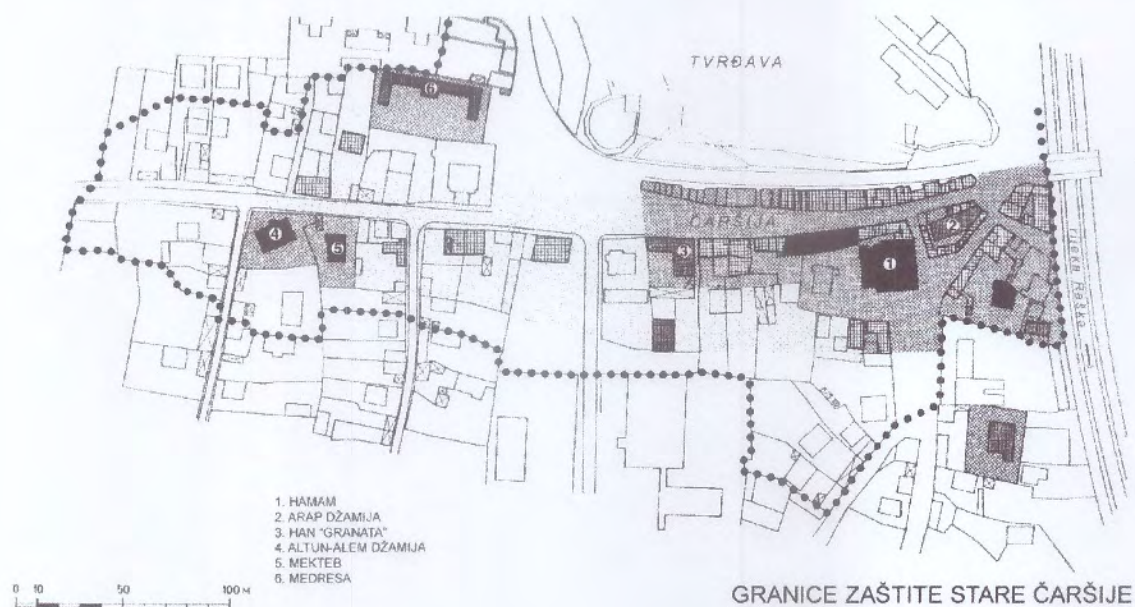
Osim ostvarivanja funkcije zaštite istraženih i obrađenih kulturnih dobara, Zavod je razvio proces istraživanja i obrade onih kulturnih dobara i lokaliteta koji u prethodnom periodu nisu bili obuhvaćeni procesom istraživanja od strane postojećih sličnih institucija a za koje je Zavod utvrdio da po svom značaju zaslužuju i trebaju ući u red objekata i lokaliteta od posebnog kulturno-historijskog značaja za sandžačke Bošnjake i završetkom procesa će biti uvrštena u listu zaštićenih kulturnih dobara Republike Srbije.

* Zavod je konkurisao kod Ministarstva kulture i informisanja sa projektom „**Izrada projekata za konzervatorsko-restauratorske radove i održivo korišćenje Stare čaršije u Novom Pazaru**“ na Konkurs za finansiranje ili sufinansiranje projekata iz oblasti otkrivanja, prikupljanja, istraživanja, dokumentovanja, proučavanja, vrednovanja, zaštite, očuvanja, predstavljanja, interpretacije, korišćenja i upravljanja NEPOKRETNIM KULTURNIM NASLEĐEM u 2021. godini.

Projekat se odnosi na izradu projekata za konzervatorsko-restauratorske radove i održivo korišćenje Stare čaršije u Novom Pazaru. Projekat će realizovati stručnjaci iz oblasti zaštite nepokretnog naslijeđa iz Novog Pazara u saradnji sa Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture, a u skladu sa „Detaljnim planom zaštite i revitalizacije Stare čaršije u Novom Pazaru“ (1988.) i „Plana detaljne regulacije Stara čaršija sa parkom u Novom Pazaru“ (2017.). Na osnovu ovih planova, a po projektnom zadatku projektnog tima, pristupiće se izradi, idejnog projekta po fazama, a zatim u saradnji sa Gradom Novim Pazarom i daljoj razradi projekta, što će činiti osnov za kasniju izgradnju, uređenje i razvoj Stare čaršije. U skladu sa savremenim metodološkim principima zaštite kulturnih dobara, ovaj postupak podrazumjeva detaljnu i kompleksnu obradu svih bitnih pitanja zaštite i revitalizacije kako pojedinačnih objekata, tako i prostora u cjelini, kao i mogućnosti i pravce daljeg razvoja i rekonstrukcije čaršije.

Osnovni ciljevi izrade projekta su stvaranje projektnog osnova za izgradnju, uređenje i razvoj, a sa osnovnim ciljem zaštite prostora Stare čaršije – kulturnog dobra od izuzetnog značaja; formiranje nove pješačke saobraćajnice; definisanje kapaciteta i standarda izgradnje i rekonstrukcije; definisanje infrastrukturne opremljenosti. Cilj izrade projekta je da se na prostoru Stare čaršije dovedu u ravnotežu historijski kontekst, kulturno naslijeđe, ekonomske aktivnosti, socijalni kontekst, saobraćaj, sadržaji kulture i duhovni centar grada. Projekat treba da obezbijedi arhitektonske uslove za prostornu obnovu i rekonstrukciju područja, a naročito: obnovu i zaštitu ambijentalne cjeline Stare čaršije i jedinstvene siluete ove cjeline u slici grada; obnovu i afirmaciju kulturno-historijskih i morfoloških osobenosti prostora; stvaranje uslova za nove ambijentalne vrijednosti i unapređenje uslova života; planirane namjene treba da omoguće kontinuitet karakterističnih namjena u prostoru; novih uslova za realizaciju objekata i javnih prostora, zamjenu objekata lošeg građevinskog fonda, kao ekonomski impuls za obnovu i rekonstrukciju zaštićenih objekata i ukupnog ambijenta.

Ministarstvo je odgovorilo: „Dokumentacija podnosioca je uredna i pristigla je u traženom roku. Članovi Komisije su se složili da je ovaj projekat odgovorio na Kriterije za izbor projekata a u skladu sa Uredbom o kriterijima, mjerilima i načinu izbora projekata u kulturi koji se finansiraju i sufinansiraju iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave. **Komisija se složila da je projekat značajan za očuvanje nepokretnog kulturnog naslijeđa ali je tokom ocjenjivanja komisija smatrala da je neophodno dati prednost projektima koji su urgentniji za realizaciju.**“

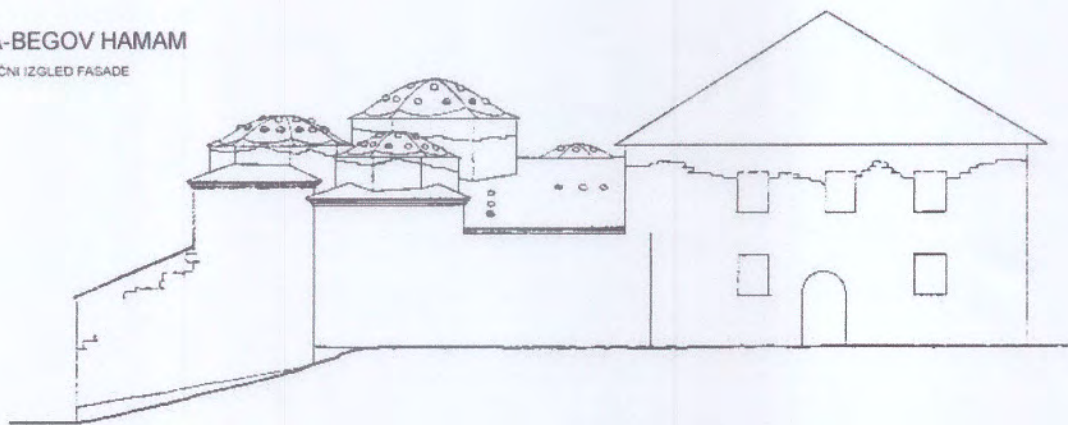

Crtež granica zaštite iz projekta zaštite i revitalizacije Stare čaršije u Novom Pazaru

Fotografija Isa-begovog hamama iz projekta zaštite i revitalizacije Stare čaršije u Novom Pazaru

ISA-BEGOV HAMAM
ISTOČNI IZGLED FASADE

Crtež Isa-begovog hamama iz projekta zaštite i revitalizacije Stare čaršije u Novom Pazaru

ZAJEDNIČKI PROJEKTI SA BOŠNJAČKIM NACIONALNIM VIJEĆEM

- **28. septembar - Dan Bošnjaka:**

Aktivnost u okviru obilježavanja Dana Bošnjaka koju je realizovao Zavod za kulturu - Izložbu slika sa 5. saziva Likovne kolonije „Sjenica 2021“

O Likovnoj koloniji i ovogodišnjim umjetnicima govorio je mr. Medžid Fakić, selektor ovogodišnje kolonije i umjetnik. On je istakao da mu je posebna čast što se slike sa ove Likovne kolonije predstavljaju upravo na Dan Bošnjaka i tom prilikom je čestitao svim Bošnjacima ovaj blagdan.

28. septembra 1993. godine održan je prvi Bošnjački sabor u Sarajevu. Sazivanje Prvog bošnjačkog sabora, demokratska i konstruktivna atmosfera u kojoj se odvijao, odluke i zaključci koji su doneseni, nacionalno jedinstvo koje je pritom iskazano te dalekosežne posljedice koje je poručio, predstavljaju historijsku vodilju, trenutak kada su poslije jednog teškog i dugog stoljeća Bošnjaci konačno postali moderan politički narod koji se čvrsto opredijelio ne samo da opstane, već i da stupi na svjetsku pozornicu kao politički suveren, kulturološki poseban te prije svega državotvoran narod.

U ime Vijeća, na događaju je prisutne pozdravio i čestitao Dan Bošnjaka, Muhedin Fijuljanin, potpredsjednik Vijeća. Fijuljanin je i otvorio Likovnu koloniju „Sjenica 2021“ istakavši oba datuma, koja, kako on kaže, govore o Bošnjacima da su kroz historiju, svaki izazov rješavali civilizovano, kroz dogovore, poštujući svakoga, a čuvajući svoj identitet.

Fotografija sa otvaranja izložbe slika sa 5. saziva Likovne kolonije „Sjenica 2021“

25. 26. i 27. oktobar - Dani samoopredjeljenja

Aktivnost u okviru obilježavanja Dana samoopredjeljenja koju je realizovao Zavod za kulturu - promociju knjige „Bosna i Sandžak u satiričnoj i ilustrovanoj periodici (1878-1918)“, autora Damira Grude

Knjiga predstavlja seriju karikatura koje doprinose boljem razumijevanju nekadašnje evropske politike prema Balkanu i Osmanskom carstvu, licemerje evropskih moćnika i njihovih vladajućih klasa. Obogaćena je strip – karikaturom i pjesmom “Novopazarski Sandžak” Džejsma Dž. Montagjua, objavljene u listu Čikago istražitelj.

Ideja je da se ovom monografijom prikaže dugo istrajavanje Bosne i Sandžaka, sa naročitim akcentom na period fragmentiranja osmanske teritorije prizatom neovisnošću Kraljevine Srbije i Kneževine Crne Gore kojom je označeno priznanje njihovog monokulturnog i vjerskog koncepta.

O knjizi su govorili prof. dr. Redžep Škrijelj i Muhamed Max Đerlek, recezenti knjige, doc. dr. Sabina Zejnelagić i Enes Nikšić. Publici se obratio i autor knjige, Damir Gruda.

Dani samoopredjeljenja obilježavaju se od 2015. godine kada je Vijeće donijelo Odluku o proglašenju dana 25 - 27. oktobra za dane od posebnog značaja za Bošnjake u čast referendumu građana Sandžaka održanog 1991. godine.

Značaj datuma održavanja referendumu za bošnjački i druge narode koji žive na području regije Sandžak je nemjerljiv jer su građani regije Sandžak u tom periodu, prije tačno 30 godina, pokazali jedinstvo i opredjeljenje evropskim vrijednostima i očuvanju mira, očuvanju međuvjerske i međunacionalne tolerancije i suživota na prostoru Sandžaka.

Sa promocije knjige „Bosna i Sandžak u satiričnoj i ilustrovanoj periodici”

U Novom Pazaru, 26.10. 2021. godine
RB 46/2021

Izveštaj sačinila:
Alma Dukadinac, direktor
Alma Dukadinac